

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **Befacoal s. r. o.**, se sídlem Sokolská 46/1795, Praha 2, zastoupen JUDr. Annou Horákovou, advokátkou se sídlem Žitná 47, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2014, č. j. 20261/14/5000-14304-605186, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2015, č. j. 6 Af 86/2014 – 75,

t a k t o :

- I. Žalobkyni **se přiznává** osvobození od soudního poplatku za kasační stížnost.
- II. Kasační stížnost **se zamítá**.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Usnesení městského soudu

[1] Usnesením ze dne 8. 10. 2015, č. j. 6 Af 86/2014 - 75, zastavil Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) z důvodu nezaplacení soudního poplatku dle § 47 písm. c) s. ř. s. řízení o žalobě žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2014, č. j. 20261/14/5000-14304-605186, jímž byl změněn dodatečný platební výměr na daň z přidané hodnoty vydaný Finančním úřadem pro Prahu 2 ze dne 4. 4. 2012, č. j. 96771/12/002511107044.

[2] Městský soud především uvedl, že žalobkyně byla opakovně vyzvána usnesením, které jí bylo doručeno dne 26. 7. 2015, k zaplacení soudního poplatku. Tento poplatek však v uvedené lhůtě nezaplatila, pouze podáním ze dne 5. 8. 2015 opětovně požádala o prominutí soudního poplatku, neboť to odůvodňují její poměry a nejde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování práva. Podle obsahu posoudil městský soud toto podání jako opakovanou žádost o osvobození od soudního poplatku. Městský soud dále poukázal na obdobnou věc stěžovatelky sp. zn. 6 Af 81/2014, v níž byla tato vyzvána k předložení veškerých dokladů prokazujících její tvrzení, že v důsledku exekuce vedené proti ní není v jejích možnostech a schopnostech uhradit soudní poplatek za žalobu. Doklady však nedoložila. Městský soud proto uzavřel, že žalobkyně neprokázala, že by její majetkové poměry odůvodňovaly osvobození od soudního poplatku, resp. že by se oproti její původní žádosti o osvobození od soudního poplatku, kterou soud jako důvodnou neshledal, její majetkové poměry v tomto směru změnily. Odkázal i na spis sp.zn. 6Af 81/2014, v němž bylo založeno sdělení Finančního úřadu pro hlavní město Prahu, územního pracoviště pro Prahu 2, ze dne 9. 9. 2015, ze kterého vyplývalo, že proti žalobkyni není v současné době vedena daňová exekuce. Nadto městský soud konstatoval, že o osvobození od soudního poplatku opětovně nerozhodoval, neboť žádost žalobkyně o osvobození od soudního poplatku neobsahovala žádné nové okolnosti a tvrzení v ní uvedené nebylo žalobkyní opět doloženo.

II. Kasační stížnost žalobkyně, návrh na osvobození od soudního poplatku a vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě namítá, že městský soud pochybil, pokud řízení o její žalobě zastavil. Stěžovatelka totiž v souladu s poučením v usnesení ze dne 16. 7. 2015 (doručeném jí 26. 7. 2015) požádala městský soud podáním ze dne 5. 8. 2015 o osvobození od soudního poplatku, neboť to odůvodňovaly její poměry a nešlo o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování práva. Žádný předpis nezakazuje, aby se stěžovatelka domáhala osvobození od soudního poplatku vícekrát či opakovaně. Pokud tedy zaslala žádost o osvobození od poplatku, měl ji městský soud vyzvat k doložení poměrů, které se vzhledem k době, kdy požádala o osvobození poprvé, tj. v prosinci 2014, nepochybně změnily. Městský soud však posoudil, že se jedná o opakovanou žádost, aniž by znal stávající poměry stěžovatelky, a navíc o její žádosti nerozhodl samostatně, ale řízení ihned zastavil.

[4] Stěžovatelka se navíc domnívá, že jí přináleží osvobození od soudního poplatku dle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), neboť to se dle jejího názoru vztahuje na všechny typy soudních řízení upravené v soudním řádu správním (viz rozsudek pod sp. zn. 4 Ans 11/2013). Stěžovatelka má za to, že pokud ji městský soud od soudního poplatku neosvobodil a řízení v době její žádosti o prominutí zastavil, jedná se nepochybně o její diskriminaci, uplatňování zužujícího výkladu zákona, a je tak postavena do nerovného postavení vůči správnímu orgánu – žalovanému. Z výše uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

pokračování

[5] Dne 19. 11. 2015 zaslala stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu podání, v němž požádala o prominutí soudního poplatku za podání kasační stížnosti, neboť toto odůvodňují její poměry a nejde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování práva. Nadto se stěžovatelka domnívá, že jí přínáleží osvobození od soudního poplatku dle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích, neboť to se dle jejího názoru vztahuje na všechny typy soudních řízení upravené v soudním řádu správním (viz rozsudek pod sp. zn. 4 Ans 11/2013). Žádost se stejným obsahem zaslala stěžovatelka i dne 2. 12. 2015.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelka, která je zastoupena advokátkou (profesionálkou poskytující právní poradenství), byla opakovaně (čtyřikrát) poučena o skutečnosti, že nestačí pouhá žádost o osvobození od soudního poplatku, ale že je nutné tuto žádost řádně odůvodnit a doložit naplnění podmínek pro osvobození. Přesto poté, co byla stěžovatelka opětovně vyzvána městským soudem k úhradě soudního poplatku, podala opět nedostatečně odůvodněnou a zcela nedoloženou žádost. Totožné podání učinila stěžovatelka i v obdobných řízeních vedených ve věci rozhodnutí o dalších zdaňovacích obdobích. V řízení vedeném pod sp. zn. 6 Af 81/2014 městský soud vyzval stěžovatelku k doložení naplnění podmínek pro osvobození, ta nicméně do vydání napadeného usnesení ničeho nedoložila. Žalovaný má proto za to, že vydání další výzvy k doložení podkladů by nevedlo ke splnění smyslu této výzvy, ale docházelo by pouze k dalším průtahům v řízení. Žalovaný nesouhlasil ani s námitkou stěžovatelky, že městský soud měl rozhodnout samostatně o zamítnutí žádosti o osvobození. Otázka zamítnutí žádosti o osvobození od soudního poplatku stěžovatelky totiž již byla v projednávané věci řešena jak před městským soudem, tak před Nejvyšším správním soudem. Sice by byl postup, při němž by městský soud nejprve rozhodl o zamítnutí žádosti stěžovatelky a následně řízení zastavil, procesně čistší, nicméně s ohledem na chování stěžovatelky je možné jej považovat za zbytečně formalizovaný a neúčelný. S ohledem na výše uvedené a na obstrukční postup stěžovatelky, která již celý rok svými podáními pouze prodlužuje řízení před správními soudy, navrhuje žalovaný kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve rozhodl o stěžovatelčině žádosti o osvobození od soudního poplatku ze dne 19. 11. 2015 a ze dne 2. 12. 2015. Žádost stěžovatelky s totožným obsahem byla Nejvyšším správním soudem posouzena již ve věci sp. zn. 2 Afs 203/2015, přičemž usnesením ze dne 6. 10. 2015, č. j. 2 Afs 203/2015 – 72, jí bylo osvobození přiznáno. V projednávané věci již Nejvyšší správní soud nevyzýval stěžovatelku k opětovnému doložení podkladů, neboť má za to, že během krátké doby mezi rozhodnutím o osvobození ve výše uvedené věci a v této věci se nemohly poměry stěžovatelky zásadně změnit, a proto stěžovatelce také v projednávaném případě

osvobození přiznal. Jelikož Nejvyšší správní soud stěžovatelčině žádosti plně vyhověl a proti případnému usnesení o přiznání osvobození od soudního poplatku není přípustný ani opravný prostředek, shledal, s ohledem na zásadu procesní ekonomie, že není nutné v daném případě rozhodovat o žádosti samostatným usnesením a rozhodl výrokem I. tohoto rozsudku.

[9] Nad uvedené Nejvyšší správní soud opakuje, jak již konstatoval ve věci sp. zn. 2 Afs 203/2015, že nyní projednávanou věc nelze posoudit jako případ věcného osvobození podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích. Dle tohoto ustanovení jsou osvobozena řízení *ve věcech důchodového pojištění (zabezpečení), příplatku k důchodu, zvláštního příspěvku k důchodu, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek, podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a kompenzace a dávek pěstounské péče*. Nyní posuzovaná věc se však týká dodatečného platebního výměru na daň z přidané hodnoty, což evidentně nelze podřadit pod žádnou z uvedených kategorií řízení. Poukaz stěžovatelky na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 23. 10. 2014, č. j. 4 Ans 11/2013 - 25, rovněž není případný. V uvedeném rozhodnutí sice bylo konstatováno, že se „*osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, (...) vztahuje na všechny typy soudních řízení upravené v soudním řádu správním,*“ nicméně tato věta neznamená, že by došlo k rozšíření osvobození i na řízení v jiných věcech než v tomto ustanovení uvedených. Z předmětného rozhodnutí plyne pouze to, že osvobození v těchto vymezených věcech se vztahuje jak na řízení o žalobě proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s., tak další typy řízení o žalobách podle soudního řádu správního, tj. na řízení o žalobě proti nečinnosti správního orgánu (§ 79 a násl. s. ř. s.) a řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.).

[10] Ze soudního spisu vyplynulo, že stěžovatelka nezaplatila soudní poplatek společně s podáním žaloby dne 7. 10. 2014. Proto byla městským soudem usnesením ze dne 24. 11. 2014, č. j. 6 Af 86/2014 – 24, vyzvána k jeho zaplacení a zároveň byla poučena o následcích nesplnění této výzvy. Podáním ze dne 3. 12. 2014 požádala stěžovatelka o osvobození od soudního poplatku, neboť to odůvodňují její poměry a nejde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování práva. Městský soud této žádosti usnesením ze dne 27. 2. 2015, č. j. 6 Af 86/2014-52, nevyhověl a usnesením ze dne 18. 3. 2015 vyzval opětovně stěžovatelku k zaplacení soudního poplatku. Stěžovatelka podala dne 19. 3. 2015 proti usnesení městského soudu o nepřiznání osvobození kasační stížnost. Dne 7. 4. 2015 opětovně zažádala o osvobození od soudního poplatku. Kasační stížnost stěžovatelky proti usnesení městského soudu o neosvobození byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 As 60/2015 – 34, zamítnuta. Městský soud proto stěžovatelku opětovně vyzval usnesením ze dne 16. 7. 2015, č. j. 6 Af 86/2014 – 70, k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě deseti dnů. Toto usnesení nabylo právní moci dne 26. 7. 2015. Stěžovatelka soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatila, pouze v ní (dne 5. 8. 2015) požádala o prominutí soudního poplatku, neboť toto odůvodňují její poměry a nejde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování práva. Městský soud řízení o žalobě dne 8. 10. 2015 napadeným usnesením zastavil, přičemž toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 13. 10. 2015.

[11] Dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen,

pokračování

soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

[12] Stěžovatelka namítá, že postup městského soudu je nezákonný, neboť ji měl před zastavením řízení vyzvat k doložení jejich poměrů a rozhodnout o její žádosti o osvobození od soudního poplatku ze dne 5. 8. 2015.

[13] Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud nevyhověl zcela totožné žádosti stěžovatelky již usnesením ze dne 27. 2. 2015, přičemž toto rozhodnutí bylo potvrzeno také Nejvyšším správním soudem dne 20. 5. 2015. Stěžovatelka v žádosti ze dne 5. 8. 2015 neuváděla žádné (nové) relevantní důvody ani nezaslala relevantní podklady, přesto, že byla v daném řízení již několikrát poučena městským soudem o svém břemenu tvrzení i důkazním břemenu. Nejvyšší správní soud se již dříve vyjádřil k opakovaným žádostem o osvobození od soudního poplatku tak, že „o *opakované žádosti o osvobození od soudního poplatku v rámci jednoho řízení je soud povinen rozhodnout jen v případě, že tato žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, zejména došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení*“ (srov. rozsudek ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 – 65).

[14] Námitku stěžovatelky, že svou žádost o osvobození od soudního poplatku podala v souladu s poučením v usnesení ze dne 16. 7. 2015, a proto se jí měl zabývat, shledal Nejvyšší správní soud také nedůvodnou. V poučení usnesení městského soudu ze dne 16. 7. 2015 je výslovně uvedeno, že „[s]oud však řízení nezastaví, je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatník mohla vzniknout újma, jestliže *poplatník ve stanové lhůtě* [ve lhůtě k zaplacení soudního poplatku – pozn. NSS] *sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl soudní poplatek zaplatit.*“ Stěžovatelka ve lhůtě pro zaplacení soudního poplatku podala pouze blanketní žádost, aniž by uvedla jakékoliv konkrétní okolnosti a doložila jakékoliv důkazy, nepodala ji tedy v souladu s poučením.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud řízení o žalobě stěžovatelky zastavil zcela v souladu se zákonem [§ 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích]. Kasační stížnost tedy není důvodná, a Nejvyšší správní soud ji podle ust. § 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s. zamítl.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, *(n)estanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.* Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto jí právo na náhradu nákladu nenáleží. Žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalovanému, který by jako procesně úspěšný účastník řízení o kasační stížnosti nárok na náhradu nákladů tohoto řízení zásadně měl, se tato náhrada nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2015

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu